

hämbele, ni kui sünnis olla. Sedawiisi saap talu-
mehe saius üts hä nink tululif saius, efiäralikult
meie maal, kos weel palju om parandada, et põllast
nink niidest siin wäljatules, mes eale wõimalif om.
Meil om weel ülelijalt soid, mes ei wilja, ei hainu,
ei ka õiget mõtsa ei kanna. Sääratsid soid sünnis
tahedas maas teta. Ent enne ei massa lapja kätte
wõtta, enne kui weelootja om ütelnu, kas soo nii-
paljo kõrgemb om kui lähämb järw ehk oja, et soo
westi, mes kraawin kokooosep, ka wõip mahajoosta.
Kui westi ei saa mahajoosta, siis om kallis tö ilm-
asjanda etewõetu.

Tark majapidaja mõtlep ifs enne hästi pärra,
enne kui ta wassfet asja üleswõtup, nink panep
oma arwu firja nink kaep, mes kaswu temast om
loota. Põllumehel om kül tarkust nink pärramõtle-
mist waja, nink hä sel, ke jo nooren ean ni palju
om opnu, kui se man tarbis lät.

Kes omast soost tahap arumaad saia, ütlep seda-
wiisi: Minu soo ei anna mulle enam kui $1\frac{1}{2}$
ruba halwe soobainu wakala maa päält, mes ei
massa enam kui 4 tenga pund, mes ajastaja pääle
60 tenga wäljateep. Minu tö sääl man — 2 päiwa,
15 tenga päiwa eest arwata — massap 30 tenga
wakala pääle, siis jääp mulle wakala maast 30 tenga
kaswu. Se om weidi. Kui soo kõrge om, et westi
wõip allajoosta nink maapind säärane om, et ta hainu
kaswatap, siis tulep wakala maa pääle 100 süld
kraawi leigata, 6 jalga laiuta, 3 jalga süwita.
Se massap, 5 tenga sülla päält töõhinda, 5 rubla
hõbedat. Edimätsel nink tõisel nink kolmandamal
ajastajal ei anna se tüf midake, sest soo peap enne
kokowauma, ent neljandamal nink wiendamal ajast-
ajal tõtõste 4 ruba hainu, parembid hainu, selgid
aruhainu. Ne haina masswa 5 tenga pund. Rae,
nüüd saat jo wakala päält 2 rubla. Urwat sa se
mant oma töõhinda maha (30 tenga), siis jääp

selget kaswu pärra 1 R. 70 tenga wakala päält,
mes enne seda mite enam es aima, kui 30 tenga.
Es se ei ole hä asi, et sa nüüd 140 tenga enam
saat, kui enne sebda?

Tark mees ei hoia oma raha laadikun, enge
panep seda rendi pääle wälja. Ni peawa ka ne 5
rubla, mes sa kraawileikamise pääle kulutit, renti
kandma. Saame näta, mes nema kandwa. Dles
sa oma raha 6 prozenti pääle wäljapandnu, siis oles
so raha sedawiisi kasunu:

edim. ajastajal 6 prozenti arwu pärra 5 R. 30 tenga	
tõisel " " " " 5 " $61\frac{4}{5}$ "	
kolmandamal " " " " 5 " $95\frac{1}{2}$ "	

Ni palju olet sa oma wakala soomaa pääle
kulutanu, sest et kolm ajastaiga soo sul midake es
anna. Ent neljandamal ajastajal saat sa 4 ruba
aruhainu, mes sul 140 tenga selget kaswu andwa.
Sinu 5 rubla $95\frac{1}{2}$ tenga kandwa siis nüüd ega
ajastaja 1 R. 40 tenga renti. Se om palju enam
kui 6 prozenti, sest 6 prozenti arwu pärra kandwa
5 rubla $95\frac{1}{2}$ tenga õkwa $35\frac{7}{10}$ tenga renti, nink
sinu soomaa pääle kulutetu raha kannap 1 R. 40 tenga,
se om $23\frac{1}{2}$ prozenti, ehk neljawõrra seda renti.
Kui maatõ säärast kaswu kannap, siis om lust
maatõõd teta. Muud ma es taha oma firja läbi,
kui säärast lusti teile teta. Nink kui ka kümnest
lugejast üts seda asja wõtup proemida, siis om
minu kirjutamise waiw ammuji jo äramasfetu. Weel
üts asi tulep se man tähelepanna. Kiif tohtre
üttelewa, et soo aurust tulewa inemiste pääle halli
tõbi, elajide pääle muhutoibi. Kui soo siis ärra-
tahenep, siis kauwa ka nimitetu tõbe ära, nink ter-
wus massap enamke weel, kui raha.

No, jääge terwes, arma sõbra, nink ärge pange
pahas, et ni kawwa teie aiga ole wiitnu. R. S.